

STERNS

	Hollandse kust			Waddengebied			TOTAAL
	zuid	noord	t.p.	west	oost	t.p.	
"Visd/Noordse st"	23203	10039	1300	8014	2238	77	44.871
Visdief	2669	4351	2354	1354	385	12	11.125
Noordse Stern	6106	1164	964	18892'	7058	667	34.851
Grote Stern	20123	11891	2283	23726	14771	803	73.597
Dwergstern	270	19	1	279	63	5	637
Lachstern	9	2	1	18	5	-	35
Reuzenstern	1	-	-	-	-	-	1
Zwarte Stern	404	200	-	230	23	2	859

Aan hetgeen in het najaarsverslag over 1974 werd opgemerkt aangaande de trek van Visdief en Noordse Stern kan weinig toegevoegd worden. Het determineren van deze soorten is vaak sterk gebonden aan de positie die men inneemt en de ervaring die men heeft met de determinatiekenmerken. Het is opvallend dat bij zeer zorgvuldige tellingen te IJmuiden en Vlieland in de weken 30 t/m 33 en 35 t/m 37 vaak meer dan 80 % van alle gede termineerde sterns uit deze groep Noordse Sterns bleken te zijn. Het is de vraag of de Noordse Stern erg gepiekt doorkomt in deze periode, of, wat waarschijnlijker lijkt, de aantallen passerende Noordse Sterns vele malen groter zijn dan die van de Visdief. Het is in ieder geval zeer de moeite waard om deze sterns systematisch op soort te brengen en niet zonder meer als "noordse dief" te registreren.

De trek ging dit jaar door tot ver in oktober; zo was de presentie langs de Hollandse kust in week 42 (15-21 okt) nog 29 %. De laatste noordse dieven werden gezien op 1 nov. te IJmuiden en 9 nov. te Noordwijk. Grootste uurtotalen :

10-8-75	1077 exx. zuid,	11 exx. noord	Hondsbossche	(6 - 7 h)
11-8-75	1160 exx. zuid,	59 exx. noord	,,	(5½ - 6½ h)
14-8-75	1064 exx. zuid		Noordwijk	(10½ - 11½ h)
16-8-75	3639 exx. west		Vlieland	(5½ - 7)
3-9-75	1848 exx. t.p.		IJmuiden	(10 h)

Uurfrekwentieverdeling Noordse Stern + Visdief + 'noordse dief'

Klasse	0	1 - 10	11 - 50	51-100	101-200	201-500	500 +
Hollandse kust	479	165	151	65	62	68	17
Waddengebied	88	124	174	95	69	39	4

De Grote Stern was dit najaar opvallend talrijk. Hoewel de aantallen wel wat geflatteerd zijn door heen en weer vliegende vogels ligt het totaal toch ver boven dat van de laatste jaren. Het herstel van de soort na de sterke teruggang in de zestiger jaren zal hier wel niet vreemd aan zijn.

Het percentage oost vliegende Grote Sterns lag dit jaar in het waddengebied met 38 % in dezelfde orde van grootte als voor de Hollandse kust (37%), maar is veel hoger dan in 1974 (14 %). Het kan zijn dat dit veroorzaakt wordt door de vele teluren op Vlieland tov. Schier in vergelijking tot andere jaren.

Vaak werden zowel langs de Hollandse kust als op Vlieland in de eerste ochtenduren voornamelijk zuid resp. zuidwest vliegende vogels gezien waarna later op de ochtend de overheersende trekrichting omsloeg wat wijst

op fourage-vluchten. Het zou interessant zijn te weten waar voor de Hollandse kust belangrijke slaappleatsen liggen omdat dit de interpretatie van de vaak grote verschillen tussen de diverse posten in aantallen en vlieg-richting kan vereenvoudigen.

Na half september is er langs de gehele kust een duidelijk west en zuidwaarts gerichte trek waarneembaar. Tot in de tweede week van oktober is de presentie langs de Hollandse kust nog 60 %. De laatste Grote Sterns worden waargenomen op 1 november HbZ en 2 november Bergen aan Zee (2 x 1 ex.) Tenslotte weer een decemberwaarneming: 16 dec. 1 ex. zuid te Schoorl. Grootste uurtotalen :

5-8	1092 exx.	Vlieland	(6 - 7 h)
16-8	3565 exx.	Vlieland	(5½ - 7 h)
2-9	1100 exx.	IJmuiden	(11 h)
3-9	1400 exx.	IJmuiden	(10 h)

Uurfrekwentieverdeling Grote Stern

Klasse	0	1 - 10	11-50	51-100	101-200	201-500	500 +
Holl.kust	476	184	166	75	69	38	3
Waddengebied	75	65	203	145	76	25	4

Dwergsterns waren dit najaar uiterst schaars langs onze kust. Omdat de meeste exx. elk jaar ^{in aug.} worden waargenomen is in onderstaand overzicht het gemiddeld aantal per uur weergegeven voor deze maand in vier telseizoenen waarvan reeds verslag is uitgebracht. Omdat verder geen korrekties zijn uitgevoerd op bijv. spreiding van waarnemingsuren door de dag in de verschillende jaren moeten we voorzichtig zijn met conclusies. Toch lijkt het er op zijn minst op dat de Dwergstern niet talrijker wordt langs onze kust.

augustus 1972 :	5,2 exx./uur	(70 teluren)
,, 1973 :	3,0 exx./uur	(141 teluren)
,, 1974 :	1,5 exx./uur	(518 teluren)
,, 1975 :	0,8 exx./uur	(531 teluren)

De laatste dag dat vele posten Dwergsterns zagen was 4 oktober toen op 5 plaatsen langs de Hollandse kust steeds 1, in Westkapelle 2 exx. werden waargenomen. De laatste Dwergsterns werden gezien op 23 oktober met 2 exx. te Ameland.

Uurfrekwentieverdeling Dwergstern

Klasse	0	1 - 10	11 - 20	21 - 50	50 +
Holl. kust	943	60	5	3	-
Waddengebied	516	74	1	2	-

Zwarte Sterns werden bijzonder weinig gezien, zelfs nog minder dan in de nazomer van 1974. Ook bij deze soort veel heen en weer vliegende vogels in dezelfde uren.

Grootste uurtotalen :

8 aug.	28 exx.	zuid Hondsbossche
14 aug.	24 exx.	zuid St. Maartenszee

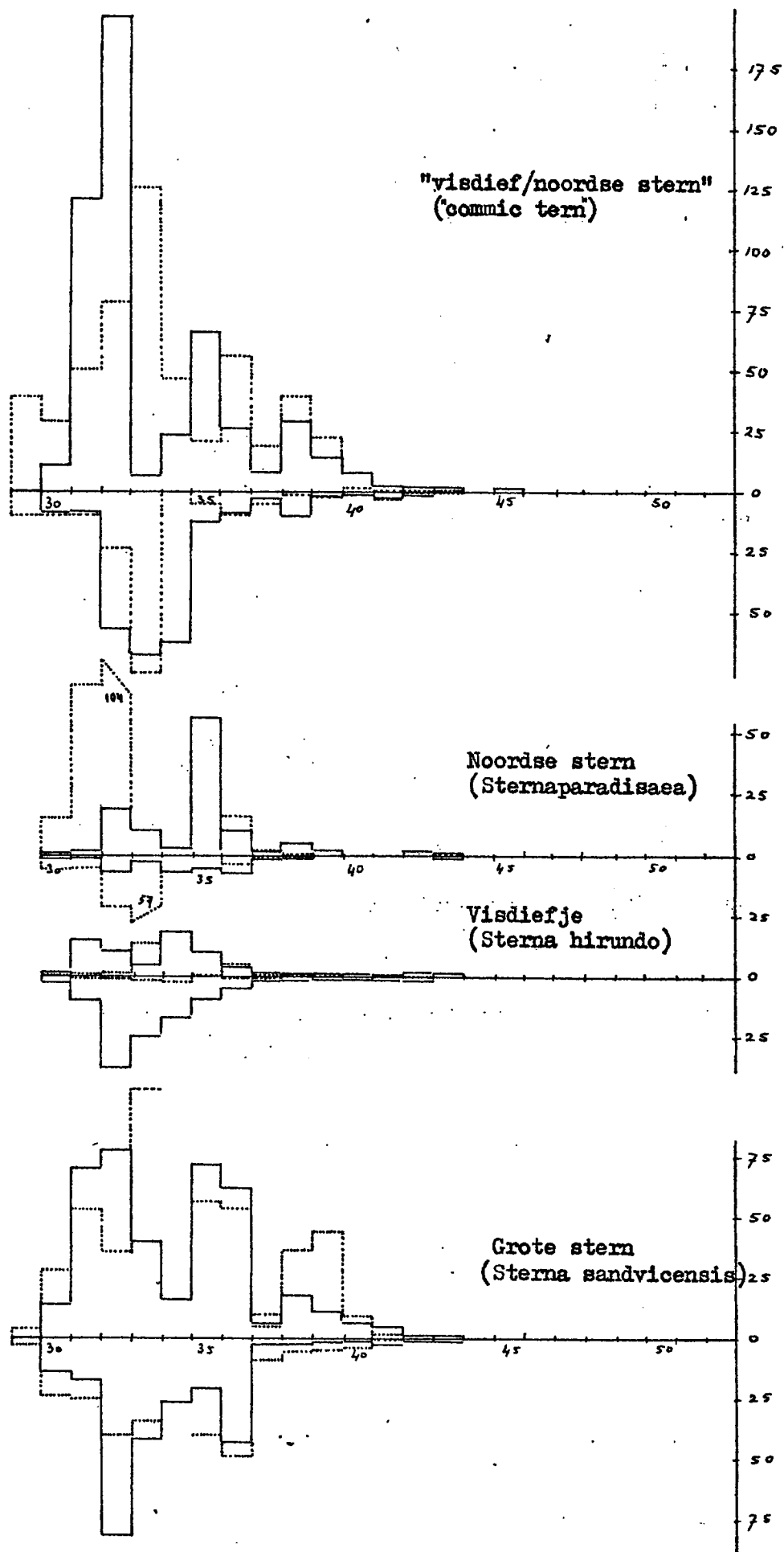
Uurfrekwentieverdeling Zwarte Stern

Klasse	0	1 - 10	11 - 20	21 - 50	50 +
Holl. kust	965	136	8	2	-
Waddengebied	514	74	5	-	-

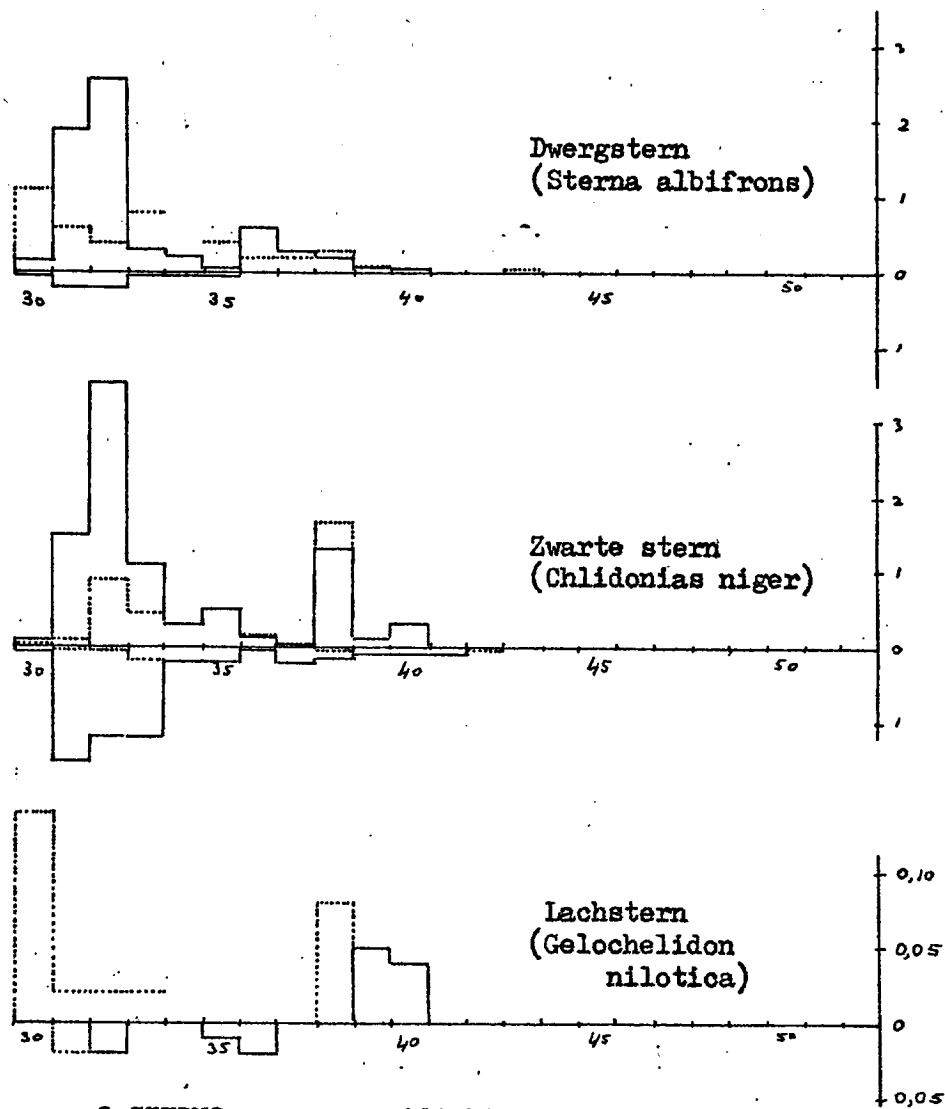
Reuzenster 5 aug. 1 ex. adult zuid Hondsbossche (J. Kooyman)

Lachstern

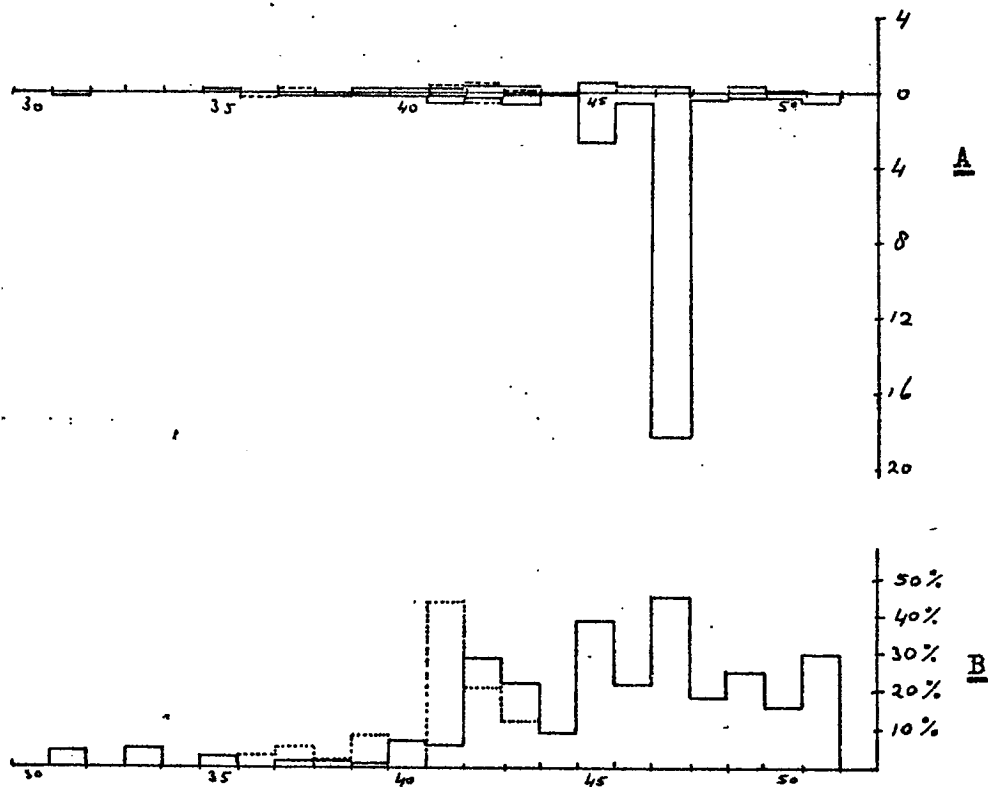
Dit jaar werden beduidend meer Lachsterns waargenomen dan andere jaren. Vooral de intensieve tellingen op Vlieland dit jaar dragen hiertoe bij.

Figuur 8 STERNS uurgemiddelden per periode

Figuur 9 STERNS uurgemiddelden per periode

Figuur 10 Alk + Zeekoet + "alk/zeekoet" A uurgemiddelden
(*Alca torda/Uria aalge*) B presentiepercentages

29 juli	9 exx.	west	Vlieland	27 aug.	1 ex.	noord	Scheveningen
30 juli	1 ex.	oost	Vlieland	3 sep.	1 ex.	t.p.	Noordwijk
31 juli	1 ex.	west	Vlieland	17 sep.	4 exx.	west	Schier
	1 ex.	oost	Vlieland	27 sep.	1 ex.	zuid	Katwijk
1 aug.	1 ex.	oost	Vlieland		2 exx.	zuid	Noordwijk
5 aug.	1 ex.	west	Vlieland	29 sep.	2 exx.	zuid	Scheveningen
7 aug.	1 ex.	oost	Vlieland	3 okt.	3 exx.	zuid	Scheveningen
9 aug.	1 ex.	west	Vlieland	4 okt.	1 ex.	zuid	Westkapelle
	1 ex.	noord	Scheveningen				
10 aug.	1 ex.	west	Vlieland				
12 aug.	1 ex.	oost	Vlieland				
15 aug.	1 ex.	west	Vlieland				
16 aug.	1 ex.	west	Vlieland				